

BOR: DORMSJÖ, SÖDRA DALARNA.

VILKA: MAMMA YLVA, PAPPA JOHAN OCH BARNEN

LION, 2,5, VIDE, 11, LO, 14 OCH TUVA, 16.

MER INFO OM DERAS RESOR PÅ: FAMILYONADVENTURE.COM

FLYKTTEN *från* EKORRHJULET

En längtan efter att lämna vardagens rutiner fick *familjen Bergstad* att ge sig ut på en halvårsresa i Oceanien och Söderhavet. Men att vara fyra barn och två vuxna som ska leva tätt inpå varandra i en ombyggd minibuss är inte alltid lätt.

text KARIN WALLÉN *foto* JOHAN BERGSTAD, LO BERGSTAD

Ayers Rock var en höjdpunkt på rundresan i Australien.

På Nya Zeelands nordspets i en lyxigare husbil.

DET OÄNDLIGA LANDSKAPET utanför minibussen i Australien. Den ständigt föränderliga miljön längs vägarna i Nya Zeeland. Och en bungalow som inte riktigt höll för trycket för en våldsam cyklon på Tongaöarna. Familjen Bergstad har med sig många minnen från den senaste långresan, men ändå är det kanske att vara tillsammans, att umgås tätt som familj, som är den största erfarenheten.

Att göra en långresa med barnen var ingen ny idé. När Ylva och Johan träffades under sina psykologstudier hade Johan redan tillbringat några längre perioder i Thailand och Indien, och han var tydlig med att han ville bo utomlands delar av året även när de blev en familj.

Den första längre familjeresan gjordes 2003, då Johan gjorde fältstudier som innebar tre och en halv månader i Thailand och Vietnam. Första barnet Tuva var då ett år och fyra månader och Ylva var föräldraledig.

– Det blir ju ungefär samma sak var man än är. Byta blöjor, äta, sova. Vi kunde inte bada henne på samma sätt, för hon ville dricka vattnet. Men annars var det samma rutiner som hemma, säger Ylva.

Det som märktes direkt var hur ett litet barn kan skapa kontakt med andra människor. Inte minst i Thailand väckte Tuva ofta mycket uppståndelse och inbjöd till konversationer

och leenden. Och när hon kom hem kallade hon jultomten för ”Buddha” och träden för ”palmer”. Det var i Sydostasien hon lärde sig sina första ord.

När nästa lite större resa ägde rum, 2007, hade familjen Bergstad utökats till tre barn, varav det då yngsta, Vide, var knappt fyra månader. Han minns förstas ingenting av resan till Senegal i Västafrika, men för de äldre barnen Tuva och Lo, som då var fem respektive tre, var resan en upplevelse. Men trots att familjen sedan dess varit på flera resor ihop – bland annat fem veckor i Indien och tio improviserade veckor i Thailand – så tycks det vara den senaste resan som har gjort störst avtryck. Att byta miljö och levnadsförhållanden under hela sex månader gjorde mycket för allas utveckling, tankar och perspektiv – inte minst för tonåringarna i familjen.

DEN HÄR GÅNGEN hade familjen utökats till fyra barn.

Minstingen Lion var bara ett och ett halvt år när flyget mot Australien lyfte, hösten 2017. Han har Downs syndrom och behöver specialmat som de normalt gör i en elektrisk mixer. Nu fick de göra vad de kunde med ett medhavt rivjärn.

Tuva var femton, hade gått ut nian och var därmed inte skolpliktig längre. Hon kunde ta ett sabbatsår, medan Vide och Lo fick lov att tillfälligt skrivas ut ur skolan.

DRÖMMEN VAR ATT PÅ NÅGOT SÄTT TA SIG IN TILL AUSTRALIENS MITT. TILL DET HELIGA RÖDA BERGET.

10 restips från familjen Bergstad

1. Om du och familjen känner en längtan att kliva av ekorrhjulet och ge er ut på långresa, varför inte följa den längtan?
2. Ta rädslan i handen, både inför och under en resa. Sinnet är bra på att hålla oss i trygghetszonen men stöttar oss sällan att leva våra drömmar.
3. Packa så lätt som möjligt. Använd tygblöjor: billigare, miljövänligare och barnet kan bli blöjfritt fortare.
4. Se resan med barnens ögon och gör den i deras tempo.
5. Lev enkelt, om möjligt. Vi har haft roligare och skrattat mer i skruviga bungalows än i fina hotellrum.
6. Respektera djur, natur och kultur. Klimatkompensera för resor och hitta miljösmarta alternativ, som att koka vatten istället för att köpa på flaska.
7. Var noga med mat, dryck, hygien och solskydd.
8. Planera mindre, lev mer. Låt resan ta er till platser och upplevelser ni inte visste fanns.
9. Lär känna locals. De är perfekta guider och kan bli vänner för livet.
10. Kom ihåg att du redan är framme. Hela tiden.

Att resa med barn inbjuder till konversationer och leenden.

– Tidigare har vi fått några veckors ledigt och fått med oss undervisning som barnen pluggat ikapp. Men den här gången godkändes inte det, säger Ylva.

Tanken var att ändå ha viss hemundervisning i de ämnen som barnen hade i skolan. Och eftersom hemundervisning är relativt vanligt i just Australien gick de med i en Facebookgrupp som handlade om just det. De bad om tips på hur man kan arbeta med skoluppgifter och frågade om någon ville ses när de var på plats. Det ena ledde till det andra och plötsligt hade de gratis boende hos en familj mot att de hjälpte till med att måla om huset, röja upp på tomten och passa barn.

– Vi hade först tänkt jobba genom en organisation som heter Workaway, men det blev aldrig något med dem, så det här var ett annat sätt att hålla kostnaderna nere och dessutom lära känna människor på platsen, säger Johan.

Drömmen var att på något sätt ta sig in till Australiens mitt. Till det heliga röda berget Uluru, eller Ayers Rock som det också kallas.

Egentligen hade de ingen lust att köra bil på vänster sida, och dessutom ute i ”the outback”, långt från civilisationen. Men så kom den där idén med minibussen. Att köpa en, bygga om den och resa och bo i den.

– **VI HADE ALDRIG** byggt något liknande förut. Men vi läste på och vi fick tips och råd av en familj som vi lärt känna i Brisbane, och som senare har varit och hälsat på oss i Sverige, säger Ylva.

Det var till stor del hon som agerade byggladare och såg till att det blev sängplatser i fordonet. Väningssängarna där bak fick kompletteras med en madrass som lades tvärs över motorutrymmet och vidare över en vattendunk och kylväskan. Ute på vägarna fick de vänja sig vid att leva utan bekvämligheter och med endast en gasplatta att laga mat på.

– Men allt gick riktigt bra. Vi blev aldrig utan vatten eller bensin, och minibussen höll. Visst bodde vi trångt och visst var vi sura på varandra ibland. Vi vuxna kunde inte heller gömma oss för barnen när vi tjafsade. Men vi lärde oss mycket om varandra och hur vi fungerar i olika situationer, säger Ylva.

Och det var förstas inte bara en lektion i att förstå andra, utan också en lektion i att lära känna sig själv. Det upplever i alla fall Tuva, nu 16 år, som med ett sabbatsår inför gymnasiet fick tid att känna efter vad hon ville göra.

– Jag var den som länge tvekade om jag ville göra den här resan. Jag lämnade kompisar, pojkvän och häst, och det var lite jobbigt. Men nu kan jag se stor skillnad mellan hur jag var innan den här resan och efteråt. Jag hittade mig själv lite. Kanske beror det på åldern också, men jag har blivit mycket säkrare på mig själv och hur jag vill vara. ▶

DET GÅR ATT LEVA PÅ MÅNGA ANDRA SÄTT, OCH OFTA ÄR DET BARA MAN SJÄLV SOM BEGRÄNSAR SIG.

Under den 1 000 mil långa bilresan genom Australien fanns mycket tid till att bara vara och tänka igenom sina beslut och funderingar. Hur man vill leva och inte.

– Jag tror att många hemma i Sverige tycker att det bara finns ett sätt att leva på. Men det går att leva på många andra sätt, och ofta är det bara man själv som begränsar sig. När man är borta får man perspektiv på allt, säger Tuva.

För egen del känner hon att hon efter resan är mer medveten om vad hon gör. Att hon frivilligt går till skolan. Och att det finns många olika möjligheter i livet.

ÄVEN FÖR NU 14-åriga Lo fick resan oanade konsekvenser i form av en nyväckt lust att lära sig saker. Han läste engelska romaner för att det var kul, och efter att familjen köpt en drönare i Australien lärde han sig ett filmredigeringsprogram. Att flyga drönaren och filma blev ett nytt intresse som han utvecklade under resans gång.

Han känner att han har mer drivkraft och lust att lära sig saker nu jämfört med tidigare.

– Genom att se saker har jag fått upp intresset för att läsa om dem, säger Lo.

Att komma tillbaka in i klassen efter hemkomst var inga problem, och det tycker heller inte Vide, som är 11 år. För hans del var förståelsen av engelska språket en tydlig utveckling.

– När vi hade rest runt med minibussen och kom tillbaka till Brisbane märkte jag att jag förstod mycket mer av vad folk sa, säger han.

Det jobbigaste tyckte han var att bo så trångt och tätt inpå varandra. Men när resan, efter två och en halv månad, gick vidare till Nya Zeeland, bytte familjen boende till en hyrd husbil i två månader. Rena rama lyxupplevelsen jämfört med minibussen.

NYA ZEELANDS LANDSKAP var imponerade i sin variation, med allt från stränder och regnskog till vulkaner och snöklädda berg.

– Det var skönt att slippa tänka på farliga ormar också. Vi kunde slappna av lite mer i resandet, säger Ylva.

För att ha råd att resa har familjen Bergstad dels sparat pengar, dels utnyttjat föräldradedigheterna. Och eftersom Ylva och Johan har haft ett eget företag ihop sedan 2006 kunde de dessutom jobba en del under resan.

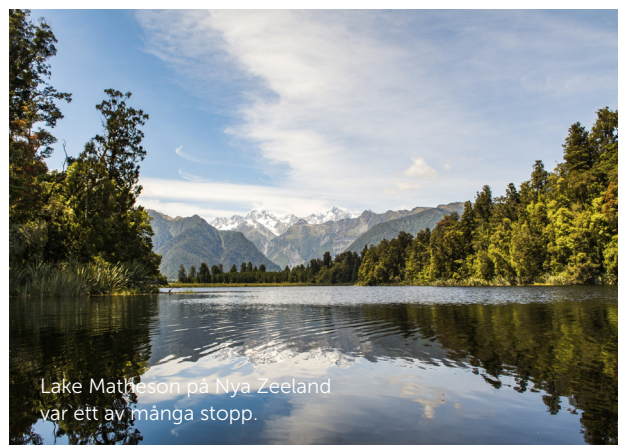
Ibland har de bott hos människor de träffat. Men när det gäller att planera har inställningen varit att just planera så lite som möjligt.

– Det är när man har rum för spontanitet som det händer saker. Och det är alla möten med människor som är de största minnena, säger Ylva.

Samtidigt är samvaron med familjen något som både Ylva och Johan vill lyfta fram som något av det absolut viktigaste syftet med resan. De skulle nästan ha kunnat åka vart som helst ►

Kvalitetstid i Australiens outback.

Lake Matheson på Nya Zeeland var ett av många stopp.

Nya Zeelands nordligaste spets.

Den nyinköpta drönaren skapade upplevelser från ovan. Inte minst på Nya Zeeland där landskapet varierade stort.

DET ÄR TROTS ALLT NÅGOT SPECIELLT MED ATT KOMMA TILL EN HELT NY MILJÖ. ATT BYTA PERSPEKTIV, BYTA LIV OCH FÅ FLER FÄRGER PÅ PALETTEN.

bara för att byta sätt att leva. Att vara nära inpå varandra och inte ha några fasta tider att förhålla sig till.

– Det var väldigt skönt att se hur barnens band till varandra stärktes. Hemma skulle inte Vide ha fått vara lika mycket med de äldre, och lille Lion hade fem personer som skrattade med honom och bar honom.

Men om det är samvaron som är grejen, hade de då inte lika gärna kunnat stanna i Sverige och bestämt sig för att leva lite enklare och närmare inpå varandra? Familjen funderar.

Nej. Det är trots allt något speciellt med att komma till en helt ny miljö. Att byta perspektiv, byta liv, och få fler färger på paletten. En av höjdpunkterna på Nya Zeeland var att de genom några bekantas bekanta fick bo en vecka med maorier och lära känna deras kultur inpå bara skinnet.

EFTER TVÅ MÅNADER i Nya Zeeland väntade en månad på Tongaöarna, innan en tvåveckorsvistelse på Hawaii som skulle

bli sista anhalt på resan. På Tonga blev det tydligt att familjen var trött på kringflackandet. Här skulle de bo i hus. En bungalow.

Men när en stor cyklon var på ingång blev de tvungna att flytta till ett större hus på ön. Natten bjöd på en uppvisning av naturens krafter. Hela huset skakade. Men familjen Bergstad klarade natten bra, även om de sista dagarna blev påfrestande. Elen hade brutits, och nedräkningen till hemresan började kännas välkommen.

Väl hemma igen känns det gamla ekorrhjulet inte längre så betungande. Visst är de glada över att ha levt minimalistiskt, enkelt och basalt. Att ha tvättat i älvar och offentliga badrum i Australien, och att som familj ha levt nära inpå varandra. Det tuffa var också det berikande. Men ändå, handen på hjärtat, är bekvämligheten hemma något som de uppskattar mer nu.

– Det var en enorm lättnad att släppa huset och bara åka iväg. Men nu är det jätteskönt att vara här igen. Jag har aldrig trivts så bra på jobbet och med ekorrhjulet som nu, säger Ylva. ♦